

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

lapides lacuerint ij quod si vobis ego dico eis ait 40 אמר להון אמר אנא לכון דאן הלין נשתקון כאפס elamabunt נקעין:

passionis hebdomadis in sabbatho secundo ad vespas

דרמשה דתרון בשבנה דשבתינה דחשה

& ait super ea fleuit ciuitatem & vidisset appropinquasset & cu 41 ובר קרב וחוא למדינתא בכא עליה: 42 ואמר אלן

nunc die tuo in hoc saltem pacis tuae quae sunt hae cognosceres 41 כי ידעתי אילין איתהין דשלמכי אפן בהנא יומכי השא

dies autem tibi venient oculis tuis ab sunt occulta ante 42 דין אהבכי להין מן עוניכי: 43 נאתון לכי דין יומתא

loco omni ab & cingent te patroni inimicitiaru tuar. q. b. obfudebunt te 43 דנחרונכי בעלדבכיני ונאליונכי מן כל דוכנא:

super lapidem in te relinquent & non intra te & filios tuos & euerent te 44 ונסחפונכי ולבניכי כנוכי ולא נשכקון בכי כאף על

ingressus esset & cum visitationis tuae tempus noueris quod non propterea lapide 44 כאף חלף דלגא ידעתי זבנא דסוערונכי: 45 ובר על

& dixit & uidebat in eo qui emebat eos eiecere caput templum 45 להיכלא שרי למפקו לאילין דובנן בה ומוכין: 46 ואמר

autem vos est orationis domus q. dom. mea scripta est eis 46 להון כתיב דביתי בירת עלותנא איתוהי אנתון דין

quotidie erat docens & ipse latronum speluncam fecistis eam 47 עבדתוהי מערתא לכטיא: 47 והו מלף הוא כל יום

erat quae res populi & seniores & scribae autem sacerdotu principes in templo 47 בהיכלא רבי כהנא דין וספרא וקשישא רעמא בעין הו

omnis ei facerent quid erant inuenientes & non ad perdendum eum 48 למכרותה: 48 ולא משכחן הו מנא נעברון לה כלה

ad eum audiendum ab eo erat pendens populus enim 48 גיר עמא תלא הוה ברה למשמעה:

caput

קפלאון כ

passionis tertie noctis tertiam ad stationem

דקומא דתלתא דלליא דתלתא דחשה

40 Quibus ipse ait, Dico vobis quia si hi tacuerint, lapides clamabunt.

41 Et ut appropinquauit, videns ciuitatem, fleuit super illam, dicens.

42 Quia si cognouisses & tu, & quidem in hac die tua, quae ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.

43 Quia ueniet dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te, & coangustabunt te undique.

44 Et ad terram proferent te, & filios tuos qui in te sunt, & non relinquent in te lapidem super lapidem: eo quod non cognoueris tempus visitationis tuae.

45 Et ingressus in templum cepit eiecere vendentes in illo & ementes,

46 Dicens illis, Scriptum est, Quia domus mea, domus orationis est, vos autem fecistis illam, speluncam latronu.

47 Et erat docens quotidie in templo. Principes autem Sacerdotu & Scribae & Principes plebis quae rebant illu perdere:

48 Et non inueniebant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat, audiens illum.

C A P. X X

40 και δε τα κρηεις ειπον αυτοις, λεγων υμιν, οτι εαν ητοιμασωσιν, οι λιθοι και κρηιζουσαι. 41 και ος ηγγισεν, ιδων την πολιν, εκλαυσεν επ αυτης, λεγων, 42 οτι ει εγινωκας και συ, και γαρ οη ημερα του σωτηριου σου, οτι εβραμηνου σου. 43 οτι ηξοισον ημερας ετη σε, και περιβαλοσιν σε οι εχθροι του λαου σου, και περιβαλοσιν σου, και περιβαλοσιν σου. 44 και εισελθων εις τον ιερου, ηρξατο εκβαλλειν τας τραπεζας και τας κρηιασ, 45 και ειπεν αυτοις, Ο οικος μου, οντας προσευχης δεσιν υμεις δε αυτην εποιησατε αυλαον ληστου. 47 και ων διδασκων τον λαον ημερας εν τω ιερω. οι δε δεσχηεις και οι γραμματις εζητησαν αυτον δεσχεσαι, και οι γραμματις του λαου. 48 και οκ δεσχεσαν τον λαον, ο λαος ορσεν εν τω κρηματι αυτου αμυων.

M

1 Et factum est, in vna die-
rum docete illo populum in
templo & euangelizante, co-
uenerunt principes Sacerdo-
tum & Scribæ cum seniori-
bus.
2 Et aiunt, dicentes ad illũ,
Dic nobis in qua potestate
hæc facis? aut, quis est, qui
dedit tibi hanc potestatem?
3 Respondens autem Iesũs
dixit ad illos, Interrogabo
vos & ego vnum verbum.
Respondete mihi.
4 Baptismus Ioannis de
cælo erat, an ex hominibus?
5 At illi cogitabant intra se,
dicentes, Quia si dixerimus
de cælo, dicit, Quare ergo
non credidistis illi?
6 Si autẽ dixerimus ex ho-
minibus, plebs vniuersa lapi-
dabit nos: certi sunt enim Ioã-
nem prophetam esse.
7 Et responderunt se nescire
vnde esset.
8 Et Iesús ait illis, Neq; ego
dico vobis in qua potestate
hæc facio.
9 Cœpit autem dicere ad
plebem parabolam hæc, Ho-
mo quidam plantauit vineã,
& locauit eam colonis: &
ipse peregrinũ fuit multis tem-
poribus.
10 Et in tempore misit ad
cultores seruũ, vt de fru-
ctu vineæ darent illi. Qui ce-
sum dimiserunt eum inanẽ.
11 Et addidit alterum seruũ
mittere. Illi autem hũc quo-
que cædentes & afficientes
contumelia, dimiserunt inanem.

& euangelizaret populũ in tẽplo doceret cum diebus ex in vno & factum
& dicunt Senioribus cum & scribæ sacerdotũ principes in quibus
vniuersa plebs interrogabo vos eis & dixit Iesús respondit hanc potestatem
dedit tibi hanc potestatem? aut, quis est, qui dedit tibi hanc potestatem?
Respondens autem Iesús dixit ad illos, Interrogabo vos & ego vnum verbum.
Respondete mihi. Baptismus Ioannis de cælo erat, an ex hominibus?
At illi cogitabant intra se, dicentes, Quia si dixerimus de cælo, dicit,
Quare ergo non credidistis illi? Si autẽ dixerimus ex hominibus,
plebs vniuersa lapidabit nos: certi sunt enim Ioãnem prophetam esse.
Et responderunt se nescire vnde esset. Et Iesús ait illis, Neq; ego
dico vobis in qua potestate hæc facio. Cœpit autem dicere ad plebem
parabolam hæc, Homo quidam plantauit vineã, & locauit eam colonis:
& ipse peregrinũ fuit multis temporibus. Et in tempore misit ad
cultores seruũ, vt de fructu vineæ darent illi. Qui cæsum dimiserunt
eum inanẽ. Et addidit alterum seruũ mittere. Illi autem hũc quoque
cædentes & afficientes contumelia, dimiserunt inanem.

I Καὶ ἐγένετο, ὡς μὲν τῆς ἡμέρας ἐκείνης διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαόν, ὃς ἐστὶν Ἰερουσαλήμ, ἐπιβάντων
ἐπ' αὐτὸν καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτοῦ τοῖς ἀρχιερεῶσιν, 2 καὶ εἰπόντες αὐτῷ, λέγοντες, εἰπὲς ἡμῶν ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δίδως σοι τὴν ἐξουσίαν ταῦτα ποιεῖν; 3 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ὁ ποιῶν τὰς
καρπὰς τῆς γῆς, καὶ οὐκ εἶπα μοι; 4 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου τίς ἐστιν ἐξ οὐρανόθεν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 οἱ δὲ ἀπο-
κρίθησαν αὐτῷ, λέγοντες, ὅτι ἐκ ἀνθρώπων, ὅτι ἐξ οὐρανόθεν, τίς δύναται εἰδέναι; 6 ὡς δὲ εἶπεν
αὐτῷ, τίς ἀποκρίθη, πᾶσι ὁ λαὸς καταλαβόντες ἡμᾶς. ποιοῦμενοι τὰ ῥηθῆναι Ἰωάννου παρὰ τοῦ κυρίου. 7 καὶ αὖ-
τις κρῖθησαν, μὴ εἰδέναι πύθον. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, ἢ δὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖ.
9 ἤρξατο δὲ αὐτοῖς τὸν λαόν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπος ἐστὶν τιθεὶς ἀμπελῶνας, καὶ ἐξέδωκεν αὐ-
τῷ κάρπους, καὶ ἀπέδρασε τρεῖς υἱοὺς. 10 καὶ ὡς καιρὸς ἀπέσταλκε αὐτοῖς τοὺς κάρπους δούλους, οὗτοι δὲ
ἦσαν ἐπὶ τὸν δόλον, οἱ δὲ κατέκτανον τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὡς ἀπέσταλκε καὶ ἄλλους.

contuderunt istum etiam autem illi tertium & misit & adiecit
 ואוסף ושדר דתלתא הנון דין אף להו מהאווהו 12
 filii mei mittā faciam quid vinea dominus dixit & ciecerrunt eum
 ואפקוהו: 13 אמר מרא כרמא כנא אעבד אשר כרו
 verò vidissent eum & reuertebantur spectabūt eū forsitan dilectum
 תכיכא כבר נחווניהו ונתכחדון: 14 כד הזאווהו דין
 venite hæres iste est & dicunt apud se erant cogitantes agricolæ
 פלחא מתחשבין הוו בנפשהון ואמרין הנו ירתא תו
 extra & ciecerrunt eū nostra hereditas & erit occidamus eum
 נקטלוהו ותהוא ירתותא דילן: 15 ואפקוהו לבר מן
 vinea dominus eis faciet igitur quid & occiderunt eū vineam
 כרמא וקטלוהו מנא הכיל נעבד להון מרא כרמא:
 eum alijs vineam suam & dabit illos agricolæ & perdet veniet
 נאתא ונובד לפלחא הנון ונתל כרמא לאחרנא כר
 eos incutus est verò ille hoc erit non dixerunt autè audissent
 שמעו דין אמרו לא תהוא הדא: 17 הו דין חר כהון
 edificātes quæ reprobauerūt lapis quod scriptum est illud est equid & dixit
 ואמר ומנא הי הו דכתבא כרמא דאסליו בניא
 eum super q. ceciderit is & omnis anguli cornu in caput fuit is
 הי הוה לריש קרנא דזויתא: 18 וכל מן דנפל על הי
 quæretes dissipabit eum super quæ cadet ille & omnis cõfringetur lapidem
 כאפא נתרעע וכל מן דהי הפל עלוהי תדויהו: 19 בעו
 hora in ea manus in eum vt iniceret vt scribit sacerdotu principes autè ei èt
 הו דין רבי כהנא וספרא דנרמון עלוהי איריא כהי שעתא
 hanc parabolam dixisset quod de eis enim cognouerūt populo à & timebāt
 ורחלו מן עמא ידעו ניר דעליהון אמר מתלא הנא:
 vt aucuparetur eū iustis qui similes essent insidiatores ad eum & miserunt
 ושדרו לוחה גשושא דמתדמין בודיקא דנאחרנוהי
 prafidis & potestati iudicio & traderent eum in sermone
 כטלתא ונשלמוניהו לדינא ולשולטנה דהגמונא:
 loqueris quod rectè scimus Doctõr ei & dixerūt & interrogauerūt eū
 ושאלוהו ואמרין לה מלפנא ירעין דתריצאית ממל
 in veritate sed facies tu accipis & nõ tu & doces tu
 אנת וכלף אנת ולא נכב אנת כאפא אלא בקושחא
 tu doces Dei viam
 אורחא דאלהא מלף אנת:

12 Et addidit tertium mit-
 tere: qui & illam valnerates
 ciecerrunt.
 13 Dixit autem dominus vi-
 nex, Quid faciã? mittam fi-
 lium meum dilectũ: forsitan
 eum hũc viderint, verebũtur.
 14 Quem eum vidissent col-
 loni, cogitauerunt intra se,
 dicentes, Hic est hæres, occi-
 damus illum, vt nostra fiat
 hæreditas.
 15 Et ciecẽdum illum extra
 vineam, occiderunt, Quid er-
 go faciet illis dominus vine-
 næ? veniet, & perdet colo-
 nos istos, & dabit vineã alijs.
 16 Quo audito dixerunt il-
 li, Absit.
 17 Ille autem aspiciẽs eos,
 ait, Quid est ergo hoc quod
 scriptum est, Lapidem quem
 reprobauerunt edificātes,
 hic factus est in caput anguli?
 18 Omnis qui ceciderit su-
 per illũ lapidem, cõqualabi-
 tur: super quem autem cecid-
 erit, comminuet illum.
 19 Et quærebant principes
 Sacerdotum & Scribe mitte-
 re in illum manus illa hora:
 & timeuerunt populum. co-
 gnouerunt enim quoddã ad ip-
 sos dixerit similitudinẽ hãc.
 20 Et obseruantes, miserunt
 insidiatores qui se iustos si-
 mularent, vt caperent eum
 in sermone, & traderent illũ
 principatui & potestati præ-
 fidis.
 21 Et interrogauerunt eũ,
 dicentes. Magister scimus
 quia rectè dicis & doces, &
 non accipis personam, sed
 viam Dei in veritate doces.

12 ואוסף ושדר דתלתא הנון דין אף להו מהאווהו 12
 13 ואפקוהו: 13 אמר מרא כרמא כנא אעבד אשר כרו
 14 כד הזאווהו דין 14 כד הזאווהו דין
 15 ואפקוהו לבר מן 15 ואפקוהו לבר מן
 16 נאתא ונובד לפלחא הנון ונתל כרמא לאחרנא כר 16
 17 הו דין חר כהון 17 הו דין חר כהון
 18 וכל מן דנפל על הי 18 וכל מן דנפל על הי
 19 בעו 19 בעו
 20 ושדרו לוחה גשושא דמתדמין בודיקא דנאחרנוהי 20
 21 ושאלוהו ואמרין לה מלפנא ירעין דתריצאית ממל 21
 אנת וכלף אנת ולא נכב אנת כאפא אלא בקושחא
 אורחא דאלהא מלף אנת:

22 Licet nobis tributū dare Cæsari, an non?
 23 Considerans autem dolum illorum, dixit ad eos, Quid me tentatis?
 24 Ostendite mihi denariū. Cuius habet imaginem & inscriptionem? Respondentes dixerunt, Cæsaris.
 25 Et ait illis, Reddite ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsati: & quæ sunt Dei Deo.
 26 Et non potuerunt verbū eius reprehēdere coram plebe: & mirati in respōso eius, tacuerunt.
 27 Accesserunt autē quidā Sadducæorum, qui negant esse resurrectionem, & interrogauerunt eum,
 28 Dicēs, Magister, Moyses scripsit nobis, Si frater alicuius mortuus fuerit habēs vxorē, & hic sine liberis fuerit, vt accipiat eā frater eius vxorē, & susciteit semen fratri suo.
 29 Septē ergo fratres erāt, & primus accepit vxorem, & mortuus est sine filiis.
 30 Et sequens accepit illā, & ipse mortuus est sine filio.
 31 Et tertius accepit illam: Similiter & omnes septem: & non reliquerunt semen, & mortui sunt.
 32 Nouissimē omnium mortua est & mulier.
 33 In resurrectione ergo, cuius eorum erit vxor? si quidem septem habuerunt eam vxorem.

vero ille non an Cæsari capitiū argētū vt dēmus nobis licet
 שְׁלוּשׁ לֵן דְּנַתְל כֶּסֶף רוּשָׁא לְקֶסֶר אִו לֹא וְ הוּ דִין
 ostēdite mihi me estis tentantes quid & dixit astutiam eorum
 סִבְחַל הַרְעוּתָהוֹן וְאִמְר מִנָּסִין אַנְתוֹן לִי: הוֹאִוִי
 Cæsaris dicunt verò illi & inscriptio imago in ea est cuius dēus
 וְאִו דָּבָן אִוֵּת כֶּה צִלְמָא וְכַתְיבְתָא חֲנוּן דִין אִמְרִין דְּקֶסֶר
 & quæ Dei Cæsari quæ sunt Cæsaris igitur date Iesus eis dicit
 אִמְר לְהוֹן יִשׁוּעַ הִבּוּ הִכּוּל דְּקֶסֶר לְקֶסֶר וְדִאלֹהֵא
 coram sermone ex eo carpere potuerunt nec Deo
 וְהִיא! וְלֹא אִשְׁכַּחוּ לְמֵאֲחַד מִנָּה מִלְתָּא קֶדָם
 & stiterunt super eius respōso sup & mirati sunt populi
 וְאִתְדַמְרוּ עַל פְּתַנְמָה וְשִׁתְּקוּ וְ
 defunctorum mulierum lectio
 קְרִינָה דְנִשְׁמָה דְעֶנְוִן
 nō est quoddā resurrectio qui dicit illis Sadducæis ex homines autē accesserunt
 קָרְבוּ דִין אַנְשִׁין מִן זִדְוִקִיא חֲנוּן דִּאִמְרִין דְּקִימְתָא לִית
 quod si nobis scripsit Moyses Doctor ei & dicunt & interrogauerunt
 סִבְחָוִי וְ אִמְרִין לֵה מְלִפְנֵא מוֹשֵׁא כְּתָב לֵן דִּאֵן
 accipiat liberis absque vxor cui sic frater mortuus hōnis
 וְשִׁתְּקוּ אִוֵּת אִוֵּת דִּאֵת לְרֵה אַנְתָּהָ דְלֹא בְנִיא נִסְכָּ
 autem septem fratri suo semen & susciteit vxorē ipsius sunt
 וְהוּוֹ אַנְתָּהָ וְנִקְסִים וְרַעָא לְאַחֻוֵי: שְׁבַעָא דִין
 liberis absque & mortuus est vxorem duxit & primus fuerunt fratres
 וְהוּוֹ אִוֵּת אִוֵּת וְקֶדְמִיא נִסְכָּ אַנְתָּהָ וְמִית דְלֹא בְנִיא
 liberis absque mortuus est & iste in vxorem suā secundus & duxit eam
 וְנִסְכָּרָה דִּתְרִין לְאַנְתָּהָ וְהִנָּה מִית דְרֵא בְנִיא
 & mortui sunt illi septem quoque & similiter accepit eā rursus & tertius
 וְדִלְתָּא תוֹב נִסְכָּה וְהִכּוּת וְאַף שְׁבַעָתִיהוֹן וְמִיתוּ
 mulier etiam ad extremum & mortua est liberos reliquerunt
 וְאִוֵּת שְׁבַקוּ בְנִיא! וְמִיתָת כְּהִרְתָּה וְאַף אַנְתָּהָ
 vxor erit ex eis cuiusnam igitur in resurrectione
 בְּקִימְתָּה הִכּוּל דִּאִינָה מְנַהוֹן תְּהוּוֵא אַנְתָּהָ
 duxerunt eam enim septem illi
 וְעִנְוִיוֹן גִּיר נִסְכּוֹרָה:

22 Ἐρεῖν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὐ; 23 καὶ θεωροῦσιν αὐτὸν πλεῖστον τῶν πειρασθῶν, ἵνα ἴδωσιν αὐτὸν
 μαρτυροῦντος 24 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐπιθεὶς τὸν δόλον τῶν Καίσαρος Καίσαρος εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι ἔστιν εἰς τὸν θεόν, καὶ
 φόρος. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἀποδοτε τῷ κυρίῳ τὰ Καίσαρος Καίσαρος, καὶ τῷ θεῷ τὸ θεοῦ, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ἔσμεν ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ. 26 καὶ ἡμεῖς
 27 ἀποδοτέοντες δὲ τῷ θεῷ τὰ Καίσαρος, οἱ ἀποκριθεὶς ἀποκρίσας αὐτῷ, ὅτι ἔστιν ἡμεῖς
 ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡμεῖς ἀποδοτέοντες τῷ κυρίῳ τὸ κυρίου, καὶ τῷ θεῷ τὸ θεοῦ, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ἔσμεν ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ. 29 ἔστιν οὖν ἡμεῖς
 καὶ ἡμεῖς ἀποδοτέοντες τῷ κυρίῳ τὸ κυρίου, καὶ τῷ θεῷ τὸ θεοῦ, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ἔσμεν ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ. 30 καὶ ἡμεῖς ἀποδοτέοντες τῷ κυρίῳ τὸ κυρίου, καὶ τῷ θεῷ τὸ θεοῦ, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ἔσμεν ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ. 31 καὶ ἡμεῖς ἀποδοτέοντες τῷ κυρίῳ τὸ κυρίου, καὶ τῷ θεῷ τὸ θεοῦ, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ἔσμεν ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ. 32 ἔστιν οὖν ἡμεῖς
 καὶ ἡμεῖς ἀποδοτέοντες τῷ κυρίῳ τὸ κυρίου, καὶ τῷ θεῷ τὸ θεοῦ, καὶ ἡμεῖς
 οὐκ ἔσμεν ἰσχυροὶ ἐναντίον αὐτοῦ. 33 οἱ τῷ θεῷ ἀποδοτέοντες, ἵνα ἴδωσιν αὐτὸν
 μαρτυροῦντος.

& vxores vxores ducunt huius seculi filij Iesus eis dixit 24 אמר להון ישוע בננהו דעלמא הנא נסבין נשא ונשא & resurrectione digni fuerint seculo q illo verò illi viris sunt הוין לנכרא 35 הנון דין דלהו עלמא שוו ולקיסמא

viris sunt vxores non & etiã vxores accipiunt nõ mortuorũ domo quẽ à דמן בית מיתא לא נסבין נשא ואף לא נשא הוין לנכרא 36 Neque vltra mori poterunt: æquales enim angelis sunt: & filij sunt Dei, cum sint filij resurrectionis. אף לא ניר תוב למטת משכחין אף מלאכא אנון ניר

resurrectionis filij fuerunt quia Dei sunt & filij ובנניא איתיהון דאלהא מטל דהוון בניא דקיסמא: 37 דקיסמין דין מיתא אף מושא ברק אדכר ניר בסניא כד & Deus Isaac & Deus Abraham Deus Dominus ait אמר מריא אלהה דאברהם ואלהה דאיסחק ואלהה

omnes viuorum sed mortuorum est non autem Deus Iacob דיעקוב: 38 אלהה דין לא הוא דמיתא אלא דחיא כלהון ei & dicunt Scribis ex homines & responderunt ei sunt viuentes enim ניר הוין אנון לה: 39 וענו אנשין מן ספרא ואמרין לה interrogare eum ausi sunt rursum nec tu dicis perbelle Doctõr מלפנא שפיר אמר אנת: 40 ולא תוב אמרחו למשאלותה

aliquo super על מדם: Epiphaniam post quintz in sabbatho vnus ad oblationem דקורבנא דדה בשבנא דדה דבתר דנחא

quod filius Christo de Scribz dicunt quomodo eis erat scdicẽs 41 ואמר הוא להון איכנא אמרין ספרא על משיחא דברה dixit p̃. Inorum in libro dicit David & ipse David est הו דדויד: 42 והו רויד אמר בכתבא דכזמורא ראמר patronos inimicitiarũ tuarũ posã donec dextera mea à sede Dnõ meo Dominus מריא למרי תב לך מן מיני: 43 ערמא דאסיס בעל דכבין quomodo Domiã meũ evocã igitur David si pedibus tuis sub תחית רנליך: 44 אן רויד הכיל קרא לה מרי איכנא discipulis suis dixit audiret populus vniverfus & cum est filius eius ברה הו: 45 וכר כלה עמא שמע הוא אמר לתלמידותיו

41 Dixit autem ad illos, Quomodo dicunt Christũ, filium esse David? 42 Et ipse David dicit in libro Psalmorum, Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis: 43 Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? 44 David ergo dominum illum vocat: & quomodo filius eius est? 45 Audiente autem omni populo, dixit discipulis suis:

34 Et ait illis Iesus, Filij huius seculi nubunt, & traduntur ad nuptias: 35 Illi verò qui digni habentur seculo illo & resurrectione ex mortuis, neque nubent, neque ducunt vxores: 36 Neque vltra mori poterunt: æquales enim angelis sunt: & filij sunt Dei, cum sint filij resurrectionis: 37 Quia verò resurgãt mortui, & Moyses ostendit secus rubum, sicut dicit, Dominũ Deum Abraham, & Deum Isaac, & Deum Iacob. 38 Deus autem non est mortuorum, sed viuorum: omnes enim viuunt ei. 39 Respondentes autẽ quidam Scribarum dixerunt ei, Magister, bene dixisti. 40 Et amplius non audebant eum quicquam interrogare. 41 Dixit autem ad illos, Quomodo dicunt Christũ, filium esse David? 42 Et ipse David dicit in libro Psalmorum, Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis: 43 Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? 44 David ergo dominum illum vocat: & quomodo filius eius est? 45 Audiente autem omni populo, dixit discipulis suis:

46 Attendite à Scribis qui volunt ambulare in stolis, & amant salutationes in foro, & primas cathedras in synagogis, & primos discubitus in conuiuiis.
 47 Qui deuorant domos viduarum simulantes longâ orationem. Hi accipient dâ-nationem maiorem.

CAP. XXI.

- 1 RESPICIENS autem vidit eos qui mittebant muna-nera sua in gazophylaciû di-uites.
- 2 Vidit autem & quandam viduam pauperulam mittentem zra minuta duo.
- 3 Et dixit, Verè dico vobis, quia vidua hæc pauper, plus quàm omnes misit.
- 4 Nam omnes hi ex abundanti sibi miserunt in muna-nera Dei: hæc autè ex eo quod deest illi, omnem victum suum quem habuit, misit.
- 5 Et quibusdam dicentibus de templo quòd bonis lapidibus & donis ornati esset, dixit:
- 6 Hæc quæ videtis, venient dies in quibus non relinquetur lapis supra lapidem qui non destruat.
- 7 Interrogauerunt autem illum, dicentes, Præceptor, quando hæc erunt: & quod signum cum fieri incipient?

& amant cum stolis ambulare qui volūt Scribis & caute
 אודתרו מן ספרא דעברא למחלכו באכטלא ודחמן
 accubitus & primos in synagogis confessus & primos in placis
 וילא בשוקא וריש מותבא בכנושתא וריש כמכנ
 ea occasione viduarum domos qui deuorant isti in conui-
 וישמיתא: 47 הנון דאכלין בתא דארמלתא בעלתא
 maius iudicium subibunt isti orationes suas quòd prope-
 יורבין עלותהון הנון נקבלון דינא יתירא!

קפלאון כנא

gaxx in domum erant q cōficiētes illos diuites Iesus autē istos
 דר דין ישוע בעתירא אילין דרמין הוּו בירת גזא
 quæ iniecit pauperem vnam viduam etiam & vidit oblationes suas
 יורבניהון: 2 והוא אף ארמלתא הדא מסכנתא דארמית
 quod hæc vobis ego dico verè & ait duas oblati-
 ומונא תרין: 3 ואמר שררה אמר אנא לכון דהדא
 enim omnes homo omnis quàm ampli cōiecit pauper vidua
 וישלתא מסכנתא ארמית יתיר מן כלנש: 4 כלהון גיר
 Dei oblationis in domû cōiecerūt eis erat quod reddēdas eo ex
 דין מן מא דיתיר הוא להון ארמיו בית קורבנא דאלהא
 coniecit erat quod possidēs omne penuria sua ex autem hæc
 וזא דין מן הסירותה בל דקניא הות ארמיתיה:
 eruis festo ad oblationem

דקורבנא דעאדנא דעלבא

puleris quod lapidibus templo de homines essent dicentes deo
 זכר אמרין הוּו אנשין על היכלא דבכאפא שפירתא
 etis quæ spectātes hæc Iesus eis dixit ornati esset & oblationes
 מקורבנא מצבת: 6 אמר להון ישוע הלין דהוּוין אנתון
 qui non lapidem super lapis relinquetur non in quibus dies vobis
 אנתון יומתא דבהון לא תשתבק כאף על כאף דלמא
 hæc quando doctor & dicebant cum erant & interrogantes de
 וישתת: 7 וכשאלין הוּו לה ואמרין מלפנא אמתי הלין
 ut fiant hæc quòd appropinquant signum est & quod fiant
 דין ומנא הי אמתא מנא דקריבין הלין דנהוּוין!

46 προσέχουσιν δὲ εἰς τὰς θάλασσας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν γαζοφυλάκιον τῶν συναγῶγων, καὶ φιλοῦσιν τὴν ἀσπασίαν ἐν τοῖς γορταῖς, καὶ προσκαλιθῶσι ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ὅτι προσκαλιθῶσι ἐν ταῖς δειπνοῖς. 47 ἡ δὲ κατὰ τὴν ἐπιείκειαν αὐτῆς ἔβαλε τὸν μικρὸν ἀπὸ τοῦ βίου ὃν ἔχει, εἰς αὐτὴν. 48 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 49 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 50 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 51 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 52 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 53 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 54 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 55 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 56 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 57 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 58 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 59 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 60 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 61 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 62 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 63 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 64 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 65 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 66 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 67 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 68 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 69 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 70 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 71 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 72 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 73 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 74 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 75 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 76 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 77 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 78 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 79 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 80 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 81 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 82 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 83 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 84 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 85 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 86 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 87 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 88 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 89 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 90 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 91 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 92 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 93 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 94 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 95 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 96 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 97 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 98 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 99 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 100 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων.

Κεφ. κα.
 1 Αναβλέψας δὲ εἰς τὰς θάλασσας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν γαζοφυλάκιον τῶν συναγῶγων. 2 Ἦδὲ δὲ καὶ τὴν προσφοράν βάλουσα ἐκεῖ δύο λεπτά. 3 καὶ εἶπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 4 ἀπαντὸς γὰρ ὅπου ἐστὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ θέλησις αὐτῆς, ἅπαντα τὰ πρὸς τὸν βίον ὃν ἔχει, εἰς αὐτὴν. 5 καὶ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 6 τὰ δὲ ἔειπεν, ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ προσφορά αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ τῆς προσφοράς πάντων τῶν ἄλλων. 7 ἐπιροῦσιν δὲ αὐτῶν, λέγοντες, τίς δὲ σκεπτεῖ, πότε οὖν τὰ ταῦτα ἔσονται; καὶ ἡ ἀπάντησις αὐτῆς ἦν ἡ αὕτη.

